

ÎNCHEIERE

16 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii : Galina Stratulat, Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Elena Gonciaruc,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Elenei Gonciaruc împotriva Luciei Tocan cu privire la apărarea onoarei, demnității și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 mai 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Lucia Tocan, casată hotărîrea Judecătoriei Soroca din 04 mai 2015 și emisă o nouă hotărîre prin caare a fost respinsă cererea de repunere în termen a cererilor de chemare în judecată și respinsă acțiunea ca fiind tardivă,

c o n s t a t ă :

La 18 februarie 2014, Elena Gonciaruc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Luciei Tocan cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, la 24 mai 2013 Lucia Tocan, director al Liceului Teoretic „M.Eminescu” or. Ghindești, a depus o plîngere la IP Florești în care a indicat că reclamanta a comis acte de corupție și anume, că în perioada susținerii tezei de licență, fiind în perioada concediului suplimentar, nu s-a aflat la Universitate, ci peste hotare. A indicat că la plîngerea dată a fost anexat extrasul din baza de date a Poliției de Frontieră, obținut prin încălcarea legislației în vigoare cu privire la protecția datelor cu caracter personal. Plîngerea dată a fost examinată de SIEF al IP Florești și prin încheierea din 31 mai 2013, cu care reclamanta a luat cunoștință la 17 august 2013, s-a constatat că în acțiunile reclamantei legate de obținerea tezei de licență și aflarea în concediu cu plecarea peste hotarele țării nu au fost careva încălcări ale legislației, nemaivorbind de săvîrșirea actelor de corupție. La data de 29 august 2013 reclamanta a depus o plîngere la organele de drept în temeiul art. 274 CPP referitor la denunțul calomnios comis de pîrîta pe faptul indicat mai sus. Prin ordonanța procuraturii r-lui Florești din 16 septembrie 2013 s-a dispus neînceperea urmăririi penale din motivul că fapta nu întrunește elemente constitutive ale vreunei infracțiuni prevăzute de codul penal. A mai indicat că pîrîta a refuzat să primească cererea

prealabilă pe data de 30 ianuarie 2014 și ulterior pe data de 03 februarie 2014, fapt confirmat prin adeverința poștală.

Solicită reclamanta Goncearuc Elena să fie recunoscută drept false și defăimătoare pentru onoarea și demnitatea ei informația din plîngerea depusă de Tocan Lucia pe data de 24 mai 2013 la IP Florești cu n/î 2426. conform căreia reclamanta a comis acte de corupție la susținerea tezei de licență, să fie obligată Tocan Lucia să dezmință informațiile defăimătoare din plîngerea de la data de 24 mai 2013 prin depunerea unei adresări scrise față de Goncearuc Elena la IP Florești, repararea prejudiciului moral cauzat reclamantei în mărime de 15000 lei în legătură cu răspîndirea informației false și defăimarea pentru onoarea și demnitatea acesteia; repunerea reclamantei în termenul de adresare cu cerere prealabilă și cererea de chemare în judecată, încasarea de la Lucia Tocan cheltuielile de judecată pe care le-a suportat în legătură cu examinarea cererii.

La 15 septembrie 2014 Elena Goncearuc a mai înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Luciei Tocan cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

În motivarea acțiunii Elena Goncearuc a indicat că Lucia Tocan a perfectat un demers la IP Florești la data de 02 septembrie 2013, înregistrat la IP Florești la 16 septembrie 2013 sub nr. 669, în care a indicat că Goncearuc Elena a comis acte de delapidare (sustragere) a bunurilor liceului. Plîngerea a fost examinată de ofițerul de urmărire penală al SUP a IP Florești și prin ordonanța procuraturii din 01 octombrie 2013 cu care reclamanta a luat cunoștință la data de 16 ianuarie 2014 s-a dispus neînceperea urmăririi penale cu clasarea procesului penal. A mai indicat că la data de 27 ianuarie 2014 – 28 ianuarie 2014 a depus plîngere la organele de drept în temeiul art. 274 CPP, referitor la denunțul calomnios comis de Tocan Lucia. Consideră ordonanța din 06 februarie 2014 neîntemeiată, reclamanta a contestat-o prin plîngerea declarată pe data de 26 mai 2014, primind un răspuns de la procuratura r-ul Florești la 31 iulie 2014, prin care i s-a indicat că aceasta este legală și întemeiată. Reclamanta Goncearuc Elena consideră că pîrîta a ponegrit onoarea și demnitatea ei.

Solicită Elena Goncearuc recunoașterea drept defăimătoare pentru onoarea și demnitatea ei informația din demersul depus de Lucia Tocan la 02 septembrie 2013, înregistrat la IP Florești la data de 16 septembrie 2013 conform căruia Goncearuc Elena ar fi comis acte de delapidare a bunurilor Liceului Teoretic „M. Eminescu” or.Ghindești, obligarea Luciei Tocan să dezmință informațiile defăimătoare din demersul din 02 septembrie 2013 înregistrat la IP Florești la 16 septembrie 2013 cu n/î 669 prin depunerea unei adresări scrise față de Goncearuc Elena la IP Florești, încasarea de la Lucia Tocan prejudiciu moral cauzat reclamantei în mărime de 15000 lei în legătură cu răspîndirea informației false și defăimătoare pentru onoarea și demnitatea acesteia, repunerea termenul de adresare cu cerere prealabilă și cerere de chemare în judecată, încasarea de la Tocan Lucia cheltuielile de judecată pe care le-a suportat în legătură cu examinarea cererii. În legătură cu examinarea cererii să se solicite de la IP Florești materialele înregistrate RES-1 cu nr. 669 din 19 septembrie 2013.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca din 29 ianuarie 2015 s-a dispus conexarea într-un singur proces civil cauzele civile nr.2-609/14 și nr.2-1274/14 la

cererea de chemare în judecată înaintată de Elena Goncearuc împotriva Luciei Tocan privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Prin hotărîrea Judecătorei Soroca din 04 mai 2015 acțiunea înaintată de Elena Goncearuc împotriva Luciei Tocan a fost admisă parțial.

A fost repusă reclamanta Elena Goncearuc în termenul de adresare a cererii prealabile și a cererii de chemare în judecată.

Au fost recunoscute drept defăimătoare pentru onoarea și demnitatea cet. Goncearuc Elena informația din plîngerea depusă de Lucia Tocan la 24 mai 2013 la IP Florești cu nr. de înregistrare 2426, conform cărei cet. Goncearuc Elena ar fi comis acte de corupție în susținerea tezei de licență.

Au fost recunoscute drept defăimătoare pentru onoarea și demnitatea cet. Elena Goncearuc informația din plîngerea depusă de Lucia Tocan din 02 septembrie 2013 înregistrat la IP Florești la 16 septembrie 2013 cu nr. de înregistrare 669, conform cărei cet. Goncearuc Elena ar fi comis acte de delapidare (sustragere) a bunurilor Liceului Teoretic „M.Eminescu” or. Ghindești.

A fost obligată Lucia Tocan să dezmință informațiile defăimătoare din plîngerea și demersul din 24 mai 2013 și 02 septembrie 2013 înregistrat la IP Florești cu nr. 2426 și 669 prin depunerea unei adresări scrise față de Goncearuc Elena și IP Florești.

A fost încasat de la Lucia Tocan în beneficiul Elenei Goncearuc suma de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

A fost încasat de la Lucia Tocan în beneficiul Elenei Goncearuc suma de 4006 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 21 iulie 2015, Lucia Tocan a depus cerere de apel împotriva hotărîrii Judecătorei Soroca din 04 mai 2015, cerînd admiterea apelului, casarea hotărîrii contestate și emiterea unei noi hotărîri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 17 mai 2016 apelul declarat de către Lucia Tocan a fost admis, casată hotărîrea primei instanțe și emisă o nouă hotărîre prin care cererea Elenei Goncearuc privind repunerea în termen a cererilor prealabile și a cererii de chemare în judecată au fost respinse și acțiunea a fost respinsă ca fiind tardivă.

În susținerea opiniei date, instanța de apel a stabilit că, Elena Goncearuc a invocat faptul că a luat cunoștință cu încheierea din 31 mai 2013 la data de 17 august 2013 și la 29 august 2013 a depus o plîngere la organele de drept referitor la denunțul calomnios comis de Tocan Lucia. La 06 septembrie 2013 a fost informată că despre plîngerea înaintată va fi înștiințată suplimentar. La 09 decembrie 2013 a solicitat repetat informații despre plîngerea depusă la 29 august 2013. Iar, la 16 ianuarie 2014 i-a fost adusă la cunoștință ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 16 septembrie 2013.

Cu cerere prealabilă reclamanta Elena Goncearuc s-a adresat către Lucia Tocan la 27 ianuarie 2014 (f.d.9).

Referitor la doua cerere de chemare în judecată, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține că Elena Goncearuc a invocat că la 16 ianuarie 2014 a luat cunoștință cu ordonanța din 01 octombrie 2013, iar la 27 ianuarie 2014 și 28 ianuarie 2014 a depus o plîngere la organele competente referitor la denunțul calomnios. La data de 16 mai 2014 a primit un

răspuns la care i se comunică că la 06 februarie 2014 a fost emisă ordonanța de neîncepere a urmăririi penale. La 26 mai 2014 a contestat ordonanța din 06 februarie 2014, ulterior la 31 iulie 2014 Elenei Goncearuc i se aduce la cunoștință că plîngerea a fost examinată și a fost respinsă considerînd ordonanța din 06 februarie 2014 drept legală și întemeiată.

A mai stabilit instanța de apel că Elena Goncearuc s-a adresat cu cerere prealabilă către Lucia Tocan la data de 12 august 2014 (f.d.124).

Instanța de apel a concluzionat că în primul caz termenul de adresare a Elenei Goncearuc către Lucia Tocan cu cerere prealabilă începe să curgă din 17 august 2013 cînd a luat cunoștință cu încheierea din 31 mai 2013, iar în al doilea caz termenul de adresare a Elenei Goncearuc către Lucia Tocan cu cerere prealabilă începe să curgă din 16 ianuarie 2014, atunci cînd a făcut cunoștință cu ordonanța de neîncepere a urmăririi penale, și prin urmare argumentele Elenei Goncearuc precum că termenul de adresare cu cerere prealabilă atît în primul caz, cît și în al doilea, începe să curgă din momentul din care a aflat că organul de urmărire penală nu a sancționat-o pe Lucia Tocan, adică pentru primul caz termenul începe să curgă de la data de 16 ianuarie 2014, iar în cel de al doilea caz din data de 31 iulie 2014 le-a respins ca fiind neîntemeiate.

Totodată, instanța de apel a conchis că, nici în instanța de fond și nici în instanța de apel reclamanta-intimată Elena Goncearuc nu a putut demonstra prin nici o probă pertinentă și concludentă faptul omiterii termenului depunerii cerere prealabilă, iar argumentele intimatei-reclamante din cererea de chemare în judecată precum că termenul urmează a fi calculat din momentul în care a aflat că organul de urmărire penală nu a sancționat-o pe Lucia Tocan nu are suport juridic, or, art. 15 alin.(2) al Legii cu privire la libertatea de exprimare, prevede expres că cererea prealabilă se depune în termen de 20 de zile de la data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informația defăimătoare.

La 05 septembrie 2016, Elena Goncearuc a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

Recurenta, Elena Goncearuc, în motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii și că instanța nu au dat apreciere obiectivă probelor administrate la actele pricinii.

Consideră că cererile prealabile adresate Luciei Tocan au fost depuse în interiorul termenului de un an de zile stabilit de art. 15 alin. (2) a legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare.

Mai menționează că, circumstanțele indicate mai sus referitor la situația juridică care a obligat-o să aștepte soluția finală asupra plîngerilor subsemnatei depuse la organele de drept în temeiul art.274 a CPP referitor la denunțul calomnios comis de Tocan Lucia reprezintă un motiv întemeiat pentru a fi repusă în termenul de adresare cu cererea prealabilă și cererea de chemare în judecată, deoarece intentarea cauzei penale în privința Luciei Tocan excludea în totalitate necesitatea înaintării unei acțiuni în ordine civilă în instanța de judecată cu privire la apărarea onoarei și demnității, deoarece apărarea dreptului încălcat la onoare și demnitate, inclusiv încasarea prejudiciilor cauzate (materiale - morale) putea fi recuperat prin înaintarea unei acțiuni civile în cadrul cauzei penale.

La 25 octombrie 2016, Lucia Tocan a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului cu menținerea deciziei instanței de apel, pe care o consideră întemeiată și legală.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Din actele pricinii rezultă că la 07 iulie 2016 recurenta Elena Goncearuc a recepționat decizia Curții de Apel Bălți din 17 mai 2016, iar la 05 septembrie 2016, adică în termenul prevăzut de lege, Elena Goncearuc a depus cererea de recurs.

Examinînd temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Elena Goncearuc nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Argumentul invocat în recurs precum că, concluziile instanțelor sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii și că instanțele au dat apreciere arbitrară probelor administrate nu poate fi reținut, deoarece sunt declarative, fiind invocate doar pentru a se încadra în temeiurile declarării recursului.

Astfel, instanța de recurs notează că, Elena Goncearuc nu a invocat nici un argument în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se axează asupra fondului cauzei, referindu-se la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține și jurisprudența CEDO conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede putere de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcel contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când motivele recursului indicate în cazul din speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii atât în prima instanță cât și instanța de apel, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat în modul corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Elena Gonciaruc ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Elena Gonciaruc se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul:

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii:

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru